

Tevens ingediend per internetconsultatie

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag, 18 juni 2018

dossiernummer: 105704

uw kenmerk:

telefoonnummer: +31 (0)70 335 35 17

e-mail: m.veenboer@advocatenorde.nl

Betreft: consultatie Initiatiefwet Van Weyenberg tot vergroten inspraak deelnemers pensioen over uitsluitingenbeleid en verantwoord beleggingsbeleid

Geachte heer/mevrouw,

Op 28 mei 2018 is de internetconsultatie Initiatiefwet Van Weyenberg tot vergroten inspraak deelnemers pensioen over uitsluitingenbeleid en verantwoord beleggingsbeleid gepubliceerd. De NOvA heeft zijn adviescommissie pensioenrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mr. R.A. Fibbe
lid algemene raad

bijlage: advies van de adviescommissie pensioenrecht

Bezoekadres
Neuhuyskade 94
2596 XM Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35
Fax 070 - 335 35 31

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

ADVIES

Van	:	adviescommissie pensioenrecht
Datum	:	18 juni 2018
Betreft	:	Initiatiefwet Van Weyenberg tot vergroten inspraak deelnemers pensioen over uitsluitingenbeleid en verantwoord beleggingsbeleid

---

SAMENVATTING

Op 28 mei 2018 is het concept-wetsvoorstel voor de Initiatiefwet Van Weyenberg tot vergroten inspraak deelnemers pensioen over uitsluitingenbeleid en verantwoord beleggingsbeleid (hierna: "concept-wetsvoorstel") ter consultatie op internet gepubliceerd. Het concept-wetsvoorstel beoogt te voorzien in de verbetering van de mogelijkheden van de deelnemer om invloed uit te kunnen oefenen op het verantwoord beleggingsbeleid via een uitbreiding van de bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan en het belanghebbendenorgaan. Met dit advies wordt ingegaan op de implicaties die de introductie van een goedkeuringsrecht voor het verantwoordingsorgaan zal hebben.

INLEIDING

De adviescommissie pensioenrecht van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "adviescommissie") heeft bij het concept-wetsvoorstel de navolgende observaties en suggesties. De adviescommissie redeneert vanuit de optiek van het recht en niet vanuit het belang. Daarmee zijn deze aanbevelingen juridisch en wetstechnisch van aard met als doel het borgen van een kwalitatief hoogwaardige wetgeving zonder te willen treden in de belangen van diverse stakeholders.

ADVIES

De adviescommissie adviseert met betrekking tot het concept-wetsvoorstel als volgt.

1. Artikel 135, vierde lid, van de Pensioenwet (nieuw)

Het concept-wetsvoorstel voorziet in de introductie van een adviesrecht voor zowel het verantwoordingsorgaan als het belanghebbendenorgaan ten aanzien van het bestuursbeleid voor wat betreft het maatschappelijk verantwoord beleggen. Daarnaast voorziet het concept-wetsvoorstel in een goedkeuringsrecht voor zowel het verantwoordingsorgaan als het belanghebbendenorgaan ten aanzien van het beleid over in welke ondernemingen of activiteiten door een pensioenfonds niet wordt belegd. Op dit moment is het uitsluitingsbeleid nog niet in de wet geregeld. Het concept-wetsvoorstel voorziet hierin met een aanpassing van artikel 135, vierde lid, van de Pensioenwet.

Vanaf volgend jaar zal elk pensioenfonds ook in de startbrief informatie moeten opnemen over het beleid op het terrein van het maatschappelijk verantwoord beleggen. Deze verplichting vloeit voort uit de implementatie van de Richtlijn 2016/2341/EU ofwel de IORP II richtlijn. Op 8 juni 2018 is mede daarom het Besluit in verband met de implementatie van de herziene IORP-richtlijn ter consultatie aangeboden. Ook daarin voorstellen tot wijziging van lagere regelgeving die betrekking hebben op het fondsbeleid ten aanzien van 'milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen', maar niet met betrekking tot het uitsluitingsbeleid.

De adviescommissie vraagt aandacht voor het feit dat de diverse voorstellen voor de aanpassing van wet- en regelgeving op dit punt, waaronder het concept-wetsvoorstel, consistent moeten zijn en op elkaar moeten aansluiten.

2. Artikel 115a, zevende lid, van de Pensioenwet (nieuw)

Het concept-wetsvoorstel introduceert met artikel 115a, zevende lid, van de Pensioenwet een goedkeuringsrecht voor het verantwoordingsorgaan met betrekking tot elk voorgenomen besluit ter zake van het uitsluitingsbeleid. Onder uitsluitingsbeleid wordt hier verstaan het door (het bestuur van) een pensioenfonds vast te stellen beleid over in welke ondernemingen of activiteiten niet wordt belegd.

Het belanghebbendenorgaan heeft op dit moment al goedkeuringsrechten en de leden van een belanghebbendenorgaan worden daarom gezien als mede-beleidsbepalers en getoetst door DNB. Als ook het verantwoordingsorgaan een goedkeuringsrecht krijgt, al is het slechts met betrekking tot het uitsluitingsbeleid, dan komt de vraag op of niet ook de leden van een verantwoordingsorgaan mede-beleidsbepalers worden en moeten worden getoetst.

De memorie van toelichting bij het concept-wetsvoorstel gaat niet expliciet in op de noodzaak om het uitsluitingsbeleid aan goedkeuring onderhevig te laten zijn, terwijl het beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen adviesplichtig is. Omdat de introductie van een goedkeuringsrecht kan leiden tot een verplichte toetsing en dus tot bemensingsproblemen, adviseert de adviescommissie om de introductie van dit goedkeuringsrecht in heroverweging te nemen.